

Justitiedepartementet

Yttrande över remiss - En långsiktigt hållbar migrationspolitik

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade remiss - En långsiktigt hållbar migrationspolitik.

Sammanfattning

Region Jönköpings län lämnar ställningstagande i de delar av remissen där länet påverkas av utredningens förslag samt där Region Jönköpings län har underlag som kan bidra till ett bredare underlag i ärendets vidare behandling. Övriga områden lämnas utan yttrande.

Region Jönköpings län vill framhålla att migrationslagstiftningen bör utformas för att underlätta integration av de personer som invandrar till landet. Förutsättningarna för en god integration är att personen kan komma i arbete samt att personen lär sig svenska.

I Jönköpings län har invandrade personer snabbt kommit i arbete och språkträningen har därför i stor utsträckning skett på arbetsplatsen. Jönköpings län har på så vis kunnat kombinera en hög invandring med en, jämfört med övriga landet, låg arbetslöshet.

För att detta ska vara en fortsatt fungerade lösning krävs att företagen är beredda att investera i att lära upp personer både till en yrkesmässig kompetens men även till en språknivå som är förenlig med yrkeslivet. Om personer som företagen investerat i att lära upp riskerar att utvisas utifrån alltför snäva kriterier så undergrävs både integrationsarbetet och tillit till migrationslagstiftningen.

Synpunkter på förslaget

Synpunkterna från Region Jönköpings län baserar sig dels på demografiska studier genomförda av Region Jönköpings län¹, Tillväxtverket² eller SCB³ samt rapport genomförd under år 2020 inom projektet ”Integration och kompetensförsörjning i Jönköpings län”.

Utan invandringen de senaste åren hade Jönköpings län haft en negativ befolkningstillväxt. Detta hade kombinerats med en befintlig problematik för arbetsmarknaden att hitta arbetskraft och en minskad försörjningskvot.

År 2018 utgjordes den utlandsfödda delen av arbetskraften 21 procent samtidigt som sysselsättningen överstiger riksgenomsnittet. Jönköpings län har kombinerat en hög invandring med en bibehållen hög sysselsättning. Bakgrunden till detta finns i näringslivets struktur i länet med en hög andel företag inom tillverkningsindustrin. Tillverkningsindustrin och tillhörande tjänstesektor har en tradition av att ta emot invandrad arbetskraft och integrera den i verksamheten. En förutsättning för detta är både arbeten som förhållandevis enkelt kan matchas mot befintlig kompetens alternativt utbildning kan ske på företaget för att matcha behovet.

Region Jönköpings län gör bedömningen att det kommer att kvarstå ett behov av en förstärkning av den arbetsföra befolkningen under överskådlig tid, både för att möta arbetsmarknadens behov men också för att bryta en minskande försörjningskvot. Till viss del kan underskottet mötas genom effektiviseringar, innovation och en högre faktisk pensionsålder men behovet av tillskott i form av invandring, bör dock vara klarlagd.

En förutsättning för att invandringen i sig ska vara positiv för samhället och den enskilda individen är ett så snabbt inträde på arbetsmarknaden som möjligt. Något som näringslivet inom Jönköpings län historiskt sätt löst väl.

De ökade kraven på att inneha rätt kompetens innebär dock en utmaning. Historiskt så krävde introduktion på ett företag kort tid och företaget tog en liten risk i att utbilda någon. Vid en eventuell utvisning hade företaget inte förlorat någon större investering i utbildning och kompetensutveckling. Dagens arbetsmarknad ställer dock högre krav på utbildning och introduktion. Investeringen från företaget blir högre vilket bör åtföljas av en säkerhet att personen kan kvarstå till förfogande. Tidsmässigt korta tillfälliga uppehållstillstånd gör dock att risken och därmed också motståndet mot att ta in nyanländ arbetskraft kan antas öka. Konsekvensen blir att kraven på offentliga aktörer att anordna kompetensutveckling och språkträning ökar och att integrationen fördröjs.

¹ Se till exempel: Socioekonomisk analys - Småland och öarna, 2020-0515

² Se till exempel: Landsbygdens kompetensförsörjning, DNR Å 2019-1134, Tillväxtverket

³ Se till exempel: Bristen i dag - Möjligheter att kvantifiera dagens kompetensbrist på arbetsmarknaden, Dnr: A2020/2071, Catarina Annetorp Hörnsten, Katja Olofsson, SCB

Alltför korta perioder för uppehållstillstånd kan därför förväntas att direkt motverka möjligheterna till integration för den enskilda samt ytterligare försvåra matchningsproblematik mellan arbetsmarknadens behov av kompetens och tillgång på motsvarande.

Samråd har skett med Sverige Kommuner och Regioner.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Maria Frisk
Regionstyrelsen ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör